

VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA ELEKTROTECHNIKY
A KOMUNIKAČNÍCH
TECHNOLOGIÍ

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ

Kandidáta na děkana
Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií
Vysokého učení technického V Brně

Pro období 2022 až 2026

prof. Ing. Aleš Prokeš, Ph.D.

Ústav radioelektroniky

Vážené kolegyně, kolegové, studentky a studenti,

dovolte mi představit svoje programové prohlášení kandidáta na děkana Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně pro období 1. 2. 2022 až 31. 1. 2026.

Rád bych uvedl svoji kandidaturu několika slovy. K rozhodnutí kandidovat na děkana jsem dospěl na základě výzvy a velké podpory akademické obce na mém pracovišti, které si velmi vážím. Plně si uvědomuji odpovědnost a velké pracovní nasazení, které funkce děkana představuje, a také obtížnost stanovení proveditelných cílů pro relativně krátké období čtyř let v prostředí, které se neustále vyvíjí. Kandidaturu chápu především jako službu fakultě, jejím studentům a zaměstnancům. Ve svém programovém prohlášení se zaměřím na priority, které považuji za nejdůležitější.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Dlouhodobý pokles zájmu českých studentů o studium technických oborů je tíživým problémem i na naší fakultě. Tento pokles se v posledních několika letech daří eliminovat z velké části díky zvyšujícímu se zájmu zahraničních studentů o české i anglické formy studia. V tomto trendu vidím velký potenciál pro budoucnost. Je však třeba zvýšit úsilí i v získávání českých studentů. Abychom byli v tomto směru úspěšní, je podle mého názoru nutné:

- Nabízet atraktivní studijní (mezioborové) programy reagující s minimálním zpožděním na nové potřeby průmyslu tak, aby byly pro studenty nejen zajímavé, ale aby především zvýšily jejich šance na trhu práce. Při vytváření těchto oborů je důležité vycházet z požadavků firem, dát prostor jejich odborníkům participovat ve výuce a v případě mezioborových programů spolupracovat s dalšími fakultami.
- Internacionalizovat vzdělávací činnost postupným přibližováním se ke standardu řady univerzit vyspělých států. Je třeba zvyšovat podíl anglicky vyučovaných předmětů v českých magisterských a doktorských studijních programech, což by zvýšilo šance našich studentů najít kvalifikovanou práci jak u zahraničních firem působících v České republice, tak i práci v zahraničí. Dále je nutné nabízet ucelené studijní obory studentům ze zahraničí.
- Podporovat mezinárodní studium ve společně akreditovaných programech (joint degree, double/multiple degree) i studium na bázi individuálních kontraktů (cotutelle).

Nezbytnou součástí těchto aktivit je propagace fakulty a realizace kampaní zaměřených na všechny stupně studia (webové stránky fakulty, sociální sítě, inzerce programů na webových portálech, navázání spolupráce s dalšími zahraničními univerzitami v rámci programů Erasmus+, mediální propagace, organizace dnů otevřených dveří apod.). Za jednu z nejlepších cest, jak přilákat studenty ke studiu na FEKT, považuji cílit kampaně i do středoškolských forem vzdělávání například formou soutěží (Merkur per FEKT, EEICT).

Specifickou skupinou studentů jsou doktorandi. Kvalitních zájemců o doktorské studium není nazbyt a je tedy velká škoda o některé přijít. To se občas stává, když potenciální uchazeč, často zahraniční, zjistí, že přijímací řízení do doktorského studia probíhá na FEKT až za mnoho měsíců. Domnívám se, že by stálo za uvážení otevřít během akademického roku více termínů přijímacího řízení. Zatížení doktorandů pedagogickou činností by mělo být nepřímo úměrné jejich zapojení do projektů a objemu vědecké práce. Kromě spolupráce s firmami na diplomových a bakalářských pracích by bylo vhodné nabízet i firemní doktoráty spojené s financováním studia komerční sférou.

Důležitou činností v oblasti vzdělávání je průběžná inovace výuky ve všech jejích formách. Evidentně nejproblematictější je z tohoto pohledu laboratorní výuka, která je ekonomicky velmi náročná. Potřebné finanční prostředky je možné získat v omezené míře například od průmyslových partnerů nebo ve větším objemu z operačních programů podporujících vzdělání.

Úkoly pro vedení fakulty

- Zajistit dobře fungující studijní a vědecké oddělení schopné rutinně komunikovat i se zahraničními studenty.
- Výrazně se angažovat v oblasti propagace a navazování kontaktů s firmami, které by mohly finančně podpořit výuku, a stanovit pravidla pro jejich spolupráci v této oblasti.
- Efektivně využít možnost získání podpory z projektů například z aktuálního operačního programu Jan Amos Komenský.
- V rámci možností upravit pravidla pro doktorské studium ve smyslu zvýšení počtu přijímacích řízení během roku.
- Zajistit a udržovat fungující zpětnou vazbu pro co možná nejobjektivnější hodnocení studia.

TVŮRČÍ ČINNOST – VĚDA A VÝZKUM (VaV)

Plynulý přenos nejnovějších poznatků a zkušeností z výzkumné činnosti do výuky je jedním z hlavních úkolů vysokých škol. Proto je zajištění kvalitní tvůrčí činnosti po výuce druhou nejdůležitější prioritou naší fakulty. Získávání projektů VaV a projektů smluvního výzkumu a vývoje je samo o sobě velkým motivačním prvkem pro ústavy, neboť tyto projekty jsou pro ně přímým zdrojem financí. Současně tvoří značnou část rozpočtu fakulty. Příprava i vedení projektů je však bohužel čím dál komplikovanější a byrokratičtější a značně zatěžuje řešitele, v krajních případech odrazuje případné žadatele nebo spolužadatele z firem od jejich podání.

Z důvodu podfinancování školství a VaV v České republice je obtížné konkurovat univerzitnímu výzkumu ve vyspělých zemích. Místem, kde můžeme z hlediska dotací „hrát na stejném hřišti“, jsou mezinárodní výzkumné projekty a programy, na které bychom se měli zaměřit. V současné době se jedná především o program Horizon Europe 2021+ podporující excelentní výzkum (projekty Evropské rady pro výzkum, ERC) nebo mezinárodní a mezioborovou mobilitu výzkumných pracovníků vedoucí k jejich kariéernímu rozvoji (Akce Marie Curie Skłodowska, MSCA). Nejen národní a mezinárodní projekty, ale i projekty smluvního výzkumu a vývoje jsou pro fakultu důležité. Do výuky je třeba předávat nejen vědecké poznatky, ale také praktické zkušenosti.

Tvůrčí činnost na fakultě je třeba harmonizovat s metodikou M17+, podle níž se v období 2020+ řídí financování národního systému vědy výzkumu a inovací. Bibliometrie použitá pro hodnocení výkonnosti výzkumu dle této metodiky je založená především na ukazateli AIS (Article Influence Score). Ze strategického hlediska je proto vhodné se zaměřit na publikování v časopisech zařazených do nejvyšších kvartilů definovaných podle tohoto ukazatele.

Významnou roli ve VaV hrají studenti doktorského studia. Bez nich by naše fakulta v této oblasti nedosahovala takových výsledků, jakých dosahuje. Nedostatek doktorandů může představovat vážné riziko pro fungování fakulty. Proto je třeba studentům magisterského studia vysvětlovat, že doktorské studium má smysl a zapojovat tyto studenty a následně doktorandy do projektů VaV. Motivačním prvkem pro doktorské studium může být i možnost vycestovat do zahraničí a získávat zkušenosti jako doktorand nebo postdoktorand v rámci programů výměny studentů nebo

výzkumných stipendií (Fulbright program, Německá akademická výměnná služba – DAAD, Postdoktorská stipendia MSCA apod.).

Úkoly pro vedení fakulty

- Vytvořit dobře fungující projektovou podporu, která by se zaměřila zejména na typy projektů často řešených na FEKT, poskytovala žadatelům i řešitelům kvalitní informační servis (mimo jiné např. formou helpdesku nebo call centra) a zbavila je v maximální míře administrativních činností jak v procesu přípravy projektů, tak i během jejich řešení.
- Zajistit, aby tato podpora informovala akademické pracovníky fakulty o co největším počtu projektových výzev českých i zahraničních grantových agentur zaměřených na výzkum a mobilitu a upozorňovala je na informační zdroje, workshopy a jiné aktivity zřízené k těmto výzvám.
- Prosazovat, aby existovala stejně dobře fungující podpora velkých mezinárodních projektů na úrovni VUT dostupná pro všechny fakulty.
- Výrazně se podílet na hledání národních i mezinárodních partnerů v průmyslové i akademické sféře pro možnou spolupráci v oblasti VaV.
- Cíleně podpořit špičkové talentované vědce na začátku kariéry (např. při přípravě projektů ERC).
- Prosazovat, aby byla použita jednotná a transparentní metodika rozdělování prostředků získaných za VaV od úrovně státního rozpočtu až po ústavy.

Pro zlepšení ekonomických podmínek doktorandů bych v maximální míře podpořil rektora v jeho snaze co nejrychleji zavést stipendium pro doktorandy ve výši alespoň minimální mzdy.

STUDIJNÍ A PRACOVNÍ PODMÍNKY

Fakulta je především institucí pro studenty. Kromě aktivit souvisejících se studiem by zde měli mít studenti zázemí pro odpočinek a příjemné trávení času mezi výukou, pro diskuse, pro přípravu na výuku nebo pro práci na studentských projektech. Měli by mít příležitost se zábavnou formou zdokonalovat ve svém oboru studia například účastí v soutěžích studentské tvořivosti (Zlatý tranzistor, Mikrokontroléry letí) nebo na konferencích (EEICT). Životní náklady v Brně jsou poměrně vysoké, a proto i mnozí frekventanti denní formy studia při studiu pracují, aby zlepšili svou finanční situaci. Jiní se vedle školy intenzívně věnují dalším náročným aktivitám, například sportovním, a nezdědka i na špičkové úrovni. Chtěl bych, aby se pedagogové při organizaci výuky snažili v rámci možností vycházet vstříc i případným individuálním potřebám studentů, aniž by samozřejmě jakkoli snižovali rozsah nebo náročnost výuky.

Řada pracovních činností na fakultě (příprava výuky nebo výzkumná činnost) umožňuje využívat flexibilní formy organizace práce. Protože tyto formy mohou výrazně zvýšit pracovní efektivitu a usnadnit harmonizaci osobního, rodinného a pracovního života, je určitě správné je zaměstnancům umožňovat. Co se týče nutné evidence a vykazování pracovní činnosti, hodlám v zákonných mantinelech maximálně respektovat specifika práce akademických a vědeckovýzkumných pracovníků tak, aby co nejvíce svého času mohli věnovat práci skutečně tvůrčí.

Úkoly pro vedení fakulty

- Rozšířit a zpříjemnit odpočinkové zóny ve vnitřních i venkovních prostorách, zlepšit zázemí ve Studentáriu.

- Umožnit zaměstnancům (tam kde je to možné) pracovat z domova (home office) a využívat flexibilní pracovní dobu. Akademikům snížit pracovní zatížení v době habilitačního nebo jmenovacího řízení.
- Vyjít vstříc studentům při pořádání studentských konferencí, soutěží, kulturních akcí (Hudba z FEKTu) a při dalších aktivitách, které mohou zkvalitnit nebo zpříjemnit studium.
- Finančně a organizačně podporovat kurzy (nad rámec ICV) pro vzdělávání zaměstnanců (práce s informačními systémy, kurzy o přípravách projektových žádostí apod.).

VEDENÍ FAKULTY, VNĚJŠÍ A VNITŘNÍ VZTAHY

Roli děkana z pohledu řízení fakulty chápu jako vrcholného manažera, který určuje směr vývoje fakulty tak, aby dosáhla stanovených cílů. Musí mít kvalitní tým proděkanů a dalších schopných a pracovitých lidí, kteří nebudou hledat důvody, proč něco nejde, ale v maximální možné míře zařídí a udělají vše potřebné.

Děkanát musí maximálně efektivně hospodařit s přidělenými prostředky určenými jak na provoz fakulty, tak i na fungování všech svých oddělení a součástí. K tomu účelu je třeba zajistit optimální využití lidských zdrojů děkanátu, například prostřednictvím personálního auditu. Přál bych si, aby výdaje potřebné k zajištění řádného chodu fakulty byly co možná nejnižší a současně abychom měli pouze „bohaté“ ústavy, které by tyto náklady příliš nezatěžovaly.

V případě zvolení bych prosazoval maximální autonomii ústavů. S rozpočtovými prostředky přidělenými podle platné metodiky v dané době by ústavy měly hospodařit podle svých potřeb. Rozdělování těchto prostředků především podle objemu výuky (studentohodiny) a publikačních aktivit vytváří mezi ústavami do jisté míry konkurenční prostředí, a proto si myslím, že každý ústav má svou vlastní strategii, jak získat „ze společného koláče“ co nejvíce prostředků pro pokrytí svých potřeb a pro motivaci svých zaměstnanců k dosažení požadovaných cílů. Proto bych nebyl zastáncem tvorby různých fondů dotovaných z rozpočtových prostředků pro účely centrálního odměňování za nadstandardní činnosti.

Nezbytnou a významnou složkou činností děkana a jeho týmu je propagace fakulty v národním a mezinárodním měřítku, stejně jako výše zmíněné navazování vzájemně výhodných vztahů s průmyslem, dalšími fakultami, univerzitami a výzkumnými centry. Zde vidím rezervy například ve spolupráci s centrem CEITEC.

Za velmi důležité považuji hledání a vytváření vhodných příležitostí k informování veřejnosti o podfinancování vysokého školství v České republice a o negativních důsledcích, které z toho nejen pro univerzity, ale i pro celou společnost vyplývají. Je třeba bojovat i s neustále rostoucí byrokratickou zátěží, kterou je třeba účelně omezovat už při jejím vzniku. K tomu účelu je vhodné podporovat nominace odborníků z fakulty do vrcholných orgánů VaV a školství, kde mohou tyto problémy ovlivnit. Na fakultě je třeba důsledky byrokracie eliminovat elektronizací všech agend.

Ve vztahu k rektorátu je třeba hledat oboustranně výhodná řešení problémů a vzájemných vztahů a v procesu přípravy nařízení, která by dostatečně nereflektovala zájmy fakulty, je nutné agendu včas připomínkovat s cílem nalézt přijatelná řešení.

Jsem přesvědčen, že na úrovni fakulty by mělo být co nejvíce příležitostí ke vzájemnému setkávání akademické obce a ostatních zaměstnanců s vedením fakulty, a to i neformálním způsobem. Otevřenou a věcnou diskusi se všemi členy akademické obce a konstruktivní spolupráci s vedením ústavů a akademickým senátem považuji za základní kameny dalšího úspěšného rozvoje fakulty.

ZÁVĚR

Přál bych si, a pokud bych byl zvolen děkanem, usiloval bych vždy o to, aby naše fakulta byla místem, kam budou studenti rádi chodit a kde dostanou kvalitní vzdělání, se kterým najdou dobré uplatnění v zaměstnání doma i ve světě. Dále bych usiloval o to, aby byla místem, kde se budou dobře cítit i všichni zaměstnanci, kde dostanou za svoji práci náležitou odměnu a kde budou mít dobré podmínky ke kariernímu růstu i osobnímu rozvoji. Jednoznačně bych podpořil všechny kroky vedoucí ke kvalitním výsledkům ve vědě a výzkumu, které by zvýšily prestiž fakulty i VUT v národním i mezinárodním měřítku. Jsem si vědom toho, že moje programové prohlášení by bylo možno více rozvést a konkretizovat. Avšak neustálý společenský vývoj ovlivňující i vysoké školství vyžaduje řešení nových problémů v nových podmínkách, které nelze detailně předvídat. Jsem přesvědčen, že není důležité ani možné stanovit všechny cíle pro celé funkční období, neboť je nutné čelit neustálým změnám a hledat optimální řešení v dané konkrétní situaci. Co však v roli děkana považuji za nejdůležitější, je mít pevnou vůli tato řešení hledat a udělat vždy maximum pro dosažení cílů prospěšných pro fakultu i VUT.

Brno 9. 11. 2021

Aleš Prokeš